№ 10. Warszawa, dnia 12 kwietnia 1926 r. Rok VIII.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SKARBU.

Cena numeru pojedyńczego 75 groszy, z przesyłką zwyczajną 85 groszy, poleconą 1 zł. 15 groszy, Prenumerata kwartalna 5 złotych. Cena ogłoszeń za tekstem od wiersza 1 m/m. szpalty redakcyjnej 30 gr., tabelaryczne i cyfrowe 60 gr. Materjał redakcyjny oraz ogłoszenia, które na mocy przepisów obowiązujących podlegają opublikowaniu w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu", należy kierować do Administracji, Rymarska 3. Tel. redakcji 148.03, tel. Administracji Nr. 276.29. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 30305.

OD ADMINISTRACJI.

Celem uniknięcia przerwy w dostarczaniu „Dziennika Urzędowego" Administracja przypomina, iż czas odnowić prenumeratę na kwartał II-gi r. b., która wynosi z przesyłką pocztową 5 zł.

Podatki bezpośrednie

136.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 11 marca 1926 r.

w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku gruntowego od gruntów użytkowych i lasów położonych na obszarze powiatu kostopolskiego województwa wołyńskiego.

Na zasadzie artykułu 7 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. w sprawie wyrównania podatków gruntowych tudzież niektórych podatków budynkowych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505), oraz w uzupełnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 77) zarządza się co następuje:

§ 1. Przypadająca na obszarze powiatu kostopolskiego województwa wołyńskiego ogólna suma podatku gruntowego (art. 6 ros. ust. o pod. bezp. tom V Zb. Pr. wyd. z r. 1903) zostaje określona w przeciętnych wysokościach, ustalonych w kwocie 0,60 zł. z jednej dziesięciny gruntów uprawnych, łąk, ogrodów i sadów i 0,12 złotego z jednej dziesięciny przestrzeni leśnych, błotnistych i pastwisk.

§ 2. Postanowienia art. 2, 8, 12, 13 i 14 ustawy z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505), tudzież §§ 2, 3, 4, 5 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr, 72, poz. 560), oraz postanowienia zawarte w § 1 — 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 339), o ile dotyczą podatku gruntowego mają moc obowiązującą na obszarze powiatu kostopolskiego województwa wołyńskiego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1926 r.

Prezes Rady Ministrów:
w z. (—) *Wł. Raczkiewicz.*

Minister Skarbu:
(—) *J. Zdziechowski.*

(Dz. U. R. P. z dnia 22 marca 1926 r. Nr. 27, poz. 161).

Przepisy celne.

137.

OKÓLNIK l. DC/2408/II/26

w sprawie przywozu przez podróżnych spirytusu i napoi spirytusowych.

Do wszystkich Dyrekcji Ceł oraz Urzędów Celnych.

Na podstawie art. 10 punktu 11 rozporządzenia z dn. 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej (Dz. Ust. R. P. Nr. 51, poz. 314), poleca się przepuszczać bez cła przy podróżnych, przekraczających granicę za paszportem zagranicznym, spirytus i napoje ze spirytusu w łącznej ilości, nieprzekraczającej 1 litra objętościowego, o ile ilość ta jest przewożona w naczyniach otwartych, świadczących o przeznaczeniu napoi do osobistego użytku w czasie podróży.

Zaznacza się, że zgodnie z § 38 rozporządzenia z dnia 18 stycznia r. b. o kontroli skarbowej nad przywozem z zagranicy spirytusu i wyrobów ze spirytusu (Dz. Ust. R. P. Nr. 15, poz. 86 z 1926 r.), spirytus i napoje ze spirytusu, przywożone przez podróżnych w tej samej ilości oraz w naczyniach otwartych, wolne są również od opłaty skarbowej.

Warszawa, dnia 24 marca 1926 r.

Za Ministra Skarbu:
(—) *Dzierzgowski,*
Dyrektor Departamentu Ceł.

Przepisy rachunkowo-kasowe.

138.

INSTRUKCJA RACHUNKOWO - KASOWA

dla Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego tudzież dla zakładów i urzędów podległych Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, wydana przez Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli.

CZĘŚĆ I.

Przepisy dla Zakładów i Urzędów Monopolowych.

§ 1.

Zakłady i Urzędy monopolowe nie pobierają żadnych wpływów za sprzedane towary oraz za inne należności, które muszą być wpłacane bądź bezpośrednio do P. K. O. na rachunek czekowy Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, bądź też do kas skarbowych na rachunek bieżący Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, otwarty w Centralnej Kasie Państwowej.

Depozyty i kaucje w gotówce i papierach procentowych należy składać w najbliższej Kasie Skarbowej do dyspozycji danego Zakładu lub Urzędu monopolowego.

§ 2.

Zakłady i Urzędy monopolowe pokrywają swe wydatki z dotacyj, przekazywanych przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego na ich rachunek bieżący w kasach skarbowych, bądź też za pośrednictwem P. K. O., jeżeli znajdują się w miejscowościach, gdzie Kas Skarbowych niema.

Przekazaną gotówkę Zakłady i Urzędy podnoszą z rachunku bieżącego w kasach skarbowych tylko w miarę potrzeby. Wysokość maksymalnego zapasu gotówki na bieżące wydatki, jakie Zakłady i Urzędy mogą przechowywać we własnych kasach, określi Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Wogóle zaś wydatki z dotacji mogą być uskuteczniane tylko w granicach, określonych osobnem rozporządzeniem Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 3.

Rachunki, przyjmowane przez Zakłady i Urzędy do uregulowania winny zawierać:

1) nazwisko i adres dostawcy, względnie przedsiębiorcy, oraz nazwę Zakładu lub Urzędu, dla którego dostawa lub robota zostały wykonane;

2) potwierdzenie odbioru przez magazyniera wyszczególnionych w rachunkach przedmiotów, względnie zaświadczenie upoważnionego urzędnika o wykonaniu roboty zgodnie z zamówieniem, poleceniem lub umową;

3) podpis urzędnika stwierdzający:
a) że rachunek jest prawidłowo obliczony,
b) że jest należycie opłacony stemplem,
c) że odnotowano na nim pozycje odnośnej księgi inwentarzowej, materjałowej, bibljotecznej lub rejestru ekonomicznego, o ile przedmiot podlega zarachowaniu w tych księgach;

4) podpis Kierownika Zakładu lub Urzędu, stwierdzający polecenie wypłaty.

Listy płacy funkcjonarjuszów państwowych i robotników, które sporządzają Zakłady i Urzędy Monopolowe, winny zawierać w osobnych rubrykach imiona i nazwiska osób, tytuł należności, okres czasu za jaki należność ma być wypłacona, sumę należności, a ponadto wszelkie potrącenia jako to: na zwrot zaliczek, na emerytury, ubezpieczenia, podatek dochodowy, kasę chorych i t. p., wreszcie kwotę do wypłaty i rubrykę na pokwitowanie z otrzymania pieniędzy. Pokwitowania z odbioru pieniędzy na listach płacy robotników mają być uskuteczniane w sposób przewidziany w okólniku Min. Skarbu z dn. 31.VII 1923 L. G.U.K. 206/W.A.K. W listach płacy funkcjonarjuszów państwowych sporządzonych na podstawie kart likwidacyjnych, względnie ksiąg rachunkowych należy wymienić ich stanowiska służbowe. Listy płacy opatrzone własnoręcznemi pokwitowaniami odbiorców traktuje się narówni z innemi dowodami rachunkowemi, stanowiącemi podstawę do asygnowania.

W wypadkach przesyłania pieniędzy pocztą, kwit pocztowy dołącza się do listy płacy. W razie podejmowania należności przez osoby do tego upoważnione, odbiór pieniędzy winien być przez te osoby pokwitowany na liście z dodatkiem: „na podstawie upoważnienia N. N.", a samo upoważnienie winno być do listy dołączone.

Listy płacy robotników winny być podpisane przez urzędników, którzy je sporządzili i sprawdzili, a zestawienie tych list akceptowane do wypłaty przez Kierownika Zakładu lub Urzędu.

Po sprawdzeniu, że rachunek jest należycie zlikwidowany, kasjer uskutecznia wypłatę osobie na rachunku wymienionej lub upoważnionej do odbioru pieniędzy.

§ 4.

Jeżeli upoważnienie nie jest wymienione na rachunku lub też do niego dołączone, kasjer sprawdza, czy osoba przedstawiająca rachunek do wypłaty posiada pełnomocnictwo, wydane przez wystawcę rachunku do odbioru pieniędzy i robi o tem na rachunku adnotację (data i Nr. uwierzytelnionego upoważnienia).

Kasjer sprawdza tożsamość osoby, na imię której opiewa polecenie wypłaty i po położeniu przez nią podpisu, stwierdzającego odbiór gotówki, dokonywa wypłaty i kładzie stempel: „Wypłacono" odnotowując na dokumencie pozycję dziennika kasowego.

§ 5.

Kasjerowi pod żadnym pozorem nie wolno wypłacić ani przyjąć do kasy żadnej sumy bez pisemnego polecenia kierownika Zakładu lub Urzędu Monopolu Tytoniowego.

Kasjerowi nie wolno pod żadnym pozorem przyjmować lub wydawać pieniędzy z kasy bez zapisania ich na przychód lub rozchód w dzienniku kasowym na zasadzie otrzymanych dokumentów i poleceń wypłaty. Nie wolno kasjerowi przechowywać w kasie pieniędzy własnych względnie przyjmować w tym celu pieniędzy lub jakichkolwiek innych przedmiotów od osób trzecich.

Zlecenia wypłaty Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego nieopatrzone kontrasygnatą Naczelnika Centralnej Księgowości Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego nie mogą być realizowane.

§ 6.

Lokal kasowy musi być należycie zabezpieczony od pożaru i kradzieży a schowek kasowy (kasa) ma być zamykany przynajmniej na dwa odmienne zamki.

Klucze od kasy znajdować się mają w przechowaniu 2 odpowiedzialnych za kasę urzędników i nie mogą być dowolnie zamieniane. Na wypadek choroby lub urlopu jednego z nich, klucz winien być oddany zastępcy, przyczem przy oddaniu kluczy należy przeprowadzić rewizję kasy i spisać stosowny protokół w księdze protokółów specjalnie na ten cel założonej.

§ 7.

Gotówka znajdująca się w kasie musi być codziennie sprawdzana przed ukończeniem urzędowania. Do sprawdzania kasy są obowiązani urzędnicy, którzy posiadają od niej klucze, jako odpowiedzialni za gotówkę, znajdującą się w kasie.

Brak gotówki, który okaze się przy obrachunku dziennym aksy, musi być pokryty przez urzędnika pełniącego funkcje kasjera. Jeżeli kasjer braku gotówki nie pokryje, lub gdy zachodzi podejrzenie, że brak nosi charakter karygodny, należy sporządzić protokół i przedłożyć go natychmiast Dyrekcji ze stosownem sprawozdaniem.

Niepokryty brak gotówki zapisuje się na rozchód w dzienniku kasowym.

Gdy przy obrachunku kasy okaże się nadwyżka gotówki, należy ją zarachować na przychód.

§ 8.

Zakłady i Urzędy monopolowe prowadzą dla obrotów gotówkowych tylko Dziennik kasowy, rachunkowość zaś materjałową prowadzą na podstawie odrębnej instrukcji materjałowej.

§ 9.

Dziennik kasowy obejmuje następujące przedziałki tak po stronie przychodu jak i rozchodu:

1) dla liczby porządkowej, która biegnie od 1 od początku do końca okresu gospodarczego, osobno dla pozycji przychodu, a osobno dla pozycji rozchodu;

2) dla daty wpłaty względnie wypłaty;

3) dla ilości załączników do danej pozycji;

4) dla treści, w której należy podać imię i nazwisko osoby lub nazwę firmy tudzież szczegółowo wypisać, z jakiego tytułu wpłata względnie wypłata nastąpiła;

5) dla kwot pieniężnych na złote i grosze;

6) dla odnotowania przez Centralną Księgowość Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego właściwego rachunku.

§ 10.

Na przychód zapisuje się każdorazowo sumy, podnoszone z dotacyj, przekazywanych Zakładom i Urzędom na rachunek bieżący w Kasach skarbowych, względnie w miejscowościach, gdzie niema Kas Skarbowych — za pośrednictwem P. K. O., oraz wszelkie potrącenia przy wypłatach, jak zwrot zaliczek na pobory służbowe, podatek dochodowy, zwroty ze sum asygnowanych na koszta podróży, potrącenia na opłatę emerytalną, potrącenia na Kasę Chorych i t. p.

Natomiast wypłata poborów, wynagrodzeń robotniczych według list płacy i wszelkich należności wpisuje się do dziennika kasowego na rozchód w sumach brutto na podstawie dokumentów. Potrącony i zarachowany na przychód podatek dochodowy, sumy potrącone na emeryturę winny być niezwłocznie przelane do Kas Skarbowych, a kwoty potrącone na Kasę Cho-

rych wniesione do tej instytucji. Po uskutecznieniu tych wypłat muszą być one rozchodowane w Dzienniku kasowym na podstawie pokwitowań. Wpłaty na rachunek Dyrekcji, wynikające z rozrachunków przeprowadzonych na polecenie Dyrekcji, winny być uskuteczniane przez strony za pośrednictwem P. K. O. lub do Kas Skarbowych na R-nek bieżący Dyrekcji.

§ 11.

Zakłady i Urzędy monopolowe zamykają dziennik kasowy w ostatnim dniu każdego miesiąca. Wyprowadzając zapas gotówki, należy ponadto wykazać w dzienniku pozostałość dotacyj na rachunku bieżącym w Kasie Skarbowej.

Sprawdzanie salda książkowego z gotówką musi być stwiedzone podpisami kierownika Zakładu lub Urzędu i prowadzącego Dziennik kasowy, tudzież zaopatrzone datą.

§ 12.

Nie wolno w Dzienniku kasowym pozostawiać pustych odstępów, ani też pod żadnym pozorem wycierać i wyskrobywać zapisów. W razie jakiejkolwiek pomyłki w treści lub w cyfrach należy przekreślić je czerwonym atramentem w taki sposób, aby skreślone cyfry lub słowa były zupełnie czytelne i wypisać właściwą sumę lub treść.

§ 13.

Zakłady i Urzędy monopole winny sporządzać w terminie do dnia 8 miesiąca następującego po sprawozdawczym i przesłać Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego dosłowny odpis Dziennika Kasowego, zaopatrzony pieczęcią urzędową i podpisami kierownika i kasjera wraz ze wszystkiemi załącznikami.

Na pierwszej stronicy tego odpisu musi być wymieniona nazwa Zakładu lub Urzędu, miejscowość, rok i miesiąc, za który dziennik jest prowadzony, imiona i nazwiska składających rachunki, którzy dziennik podpisali, tudzież podana ilość załączników.

§ 14.

Co do obrotów na Rachunkach bieżących w Kasach Skarbowych obowiązuje rozporządzenie Min. Skarbu z 14/8. 1922 (Dz. U. Min. Sk. Nr. 21 z 1922 poz. 354), co zaś do obrotów sum depozytowych obowiązują przepisy kasowe i rachunkowe (Dz. U. Min. Sk. Nr. 45 z 1921), oraz następne uzupełnienia wspomnianego rozporządzenia i przepisów.

§ 15.

Zakłady i Urzędy monopolowe przedkładają do dnia 20 miesiąca następującego po upływie kwartału rejestry i dzienniki materjałowe kwartalne, a rejestry i dzienniki materjałowe miesięczne do dnia 8 miesiąca następującego po sprawozdawczym. Ponadto w tymże terminie Zakłady i Urzędy winny sporządzić i przesłać Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego następujące wykazy:

1) wykazy obrotu surowców tytoniowych według załączonego wzoru Nr. 1, do którego wpisuje się sumy miesięczne wraz z wartością pieniężną z rejestrów:

a) przychód surowca zagranicznego od dostawców według umów,

b) przychód surowca zagranicznego z Zakładów i Urzędów monopolowych,

c) przychód surowca krajowego z poszczególnych Zakładów i Urzędów monopolowych,

d) rozchód surowca zagranicznego do fabrykacji wyrobów tytoniowych według oddziałów danej fabryki,

e) rozchód surowca krajowego do fabrykacji według oddziałów,

f) rozchód surowca zagranicznego (wysyłki) do Zakładów i Urzędów monopolowych,

g) rozchód surowca krajowego (wysyłki) do Zakładów i Urzędów monopolowych,

h) zanika składowe;

2) wykazy obrotu fabrykatów gotowych według załączonego wzoru Nr. 2-a i 2-b, do którego wpisuje się sumy miesięczne z rejestrów:

a) przychód wyprodukowanych wyrobów własnych (z fabrykacji do magazynu),

b) przychód fabrykatów własnych, otrzymanych z innych Zakładów i Urzędów,

c) przychód własnych wyrobów zwracanych przez hurtowników,

d) przychód opakowań, zwracanych przez hurtowników,

e) przychód wyrobów importowanych,

f) przychód wyrobów importowanych zwróconych przez hurtowników,

g) rozchód fabrykatów własnych z magazynu do Zakładów i Urzędów,

h) rozchód fabrykatów importowanych do Zakładów i Urzędów,

i) sprzedaż wyrobów własnych z podaniem prowizji,

k) sprzedaż wyrobów importowanych z podaniem prowizji,

l) bezpłatne deputaty (osobno robotnicze, osobno urzędnicze),

m) bezpłatne próby fabrykacyjne;

3) wykazy obrotu artykułami ekonomicznemi według załączonego wzoru Nr. 3, do którego wpisuje się miesięczne sumy wraz z wartością pieniężną z rejestrów:

a) przychód artykułów pomocniczych otrzymanych z Zakładów i Urzędów oraz od Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego,

b) przychód artykułów pomocniczych zakupionych,

c) rozchód artykułów pomocniczych do poszczególnych oddziałów fabryki względnie urzędów,

d) rozchód artykułów pomocniczych do innych Zakładów i Urzędów monopolowych,

e) sprzedaż artykułów pomocniczych wybrakowanych względnie sprzedanych z innego powodu,

f) ubytki artykułów pomocniczych.

Wykazy te winny być podpisane przez sporządzającego je urzędnika oraz przez Kierownika Zakładu lub Urzędu monopolowego.

§ 16.

Niezależnie od powyższych wykazów Zakłady i Urzędy monopolowe przesyłają sprawozdania kalkulacyjne, sporządzone stosownie do rozporządzeń Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 17.

Z obrotów na rachunkach bieżących w kasach skarbowych oraz sum depozytowych Zakłady i Urzędy monopolowe sporządzają stosownie do przepisów rachunkowo-kasowych (D. U. M. Sk. Nr. 4 z r. 1925 p. 69) sprawozdanie miesięczne o przychodach i rozchodach, według wzorów Nr. 18 i 19. Sprawozdania te, po uzgodnieniu z kasą skarbową i z Izbą Skarbową przesyłają w jednym egzemplarzu Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, a w drugim Okręgowej Izbie Kontroli.

§ 18.

Zakłady i Urzędy monopolowe prowadzą księgę inwentarzową nieruchomości i ruchomości, stosownie do przepisów instrukcji materjałowej. Z końcem okresu sprawozdawczego Zakłady i Urzędy monopolowe spisują remanenty materjałów, półfabrykatów i wyrobów gotowych oraz sprawdzają stan faktyczny majątku ruchomego i nieruchomego i innych wartości.

Wszystkie części składowe majątku powinny być podane zgodnie z rzeczywistością pod względem ilości i ich wartości. Remanenty półfabrykatów i wyrobów gotowych należy ocenić według własnych kosztów produkcji, bądź też według cen rynkowych, o ile one są niższe od kosztów produkcji, pozostałe zaś remanenty ocenia się według kosztów nabycia, bądź również według ceny rynkowej, o ile ta jest niższa od ceny kupna. Nieruchomości, instalacje i inne przedmioty, przeznaczone nie na sprzedaż, lecz do stałego użytkowania, należy przyjmować po cenie, za którą je nabyto, względnie przyjęto do inwentarza.

Spisy te opatrzone podpisami urzędników, którzy je sporządzili i kierownika Zakładu lub Urzędu winne być przesłane Centralnej Księgowości Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego od dnia 1 lutego roku następnego po sprawozdawczym.

CZĘŚĆ II.

Przepisy dla Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 19.

Wpłaty otrzymywane za pośrednictwem P. K. O. za sprzedane wyroby tytoniowe oraz wszelkie inne wpływy gotówkowe, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego przelewa codziennie na swój rachunek bieżący w Centralnej Kasie Państwowej, w której winny być gromadzone wszystkie wpływy Monopolu Tytoniowego.

Ze swego rachunku czekowego w P. K. O. Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego może bezpośrednio przekazywać tylko dotacje dla Zakładów i Urzędów monopolowych w tych miejsowościach, gdzie niema Kasy Skarbowej. Wszelkie inne wypłaty Dyrekcja uskutecznia z rachunku bieżącego w Centralnej Kasie Państwowej, stosownie do rozporządzenia Ministra Skarbu z 14 stycznia 1922 r. (Dz. U. M. S. Nr. 21 z 1922 r., poz. 354).

Pewne wypłaty mogą być dokonywane bezpośrednio przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego za zezwoleniem Minist. Skarbu (Dep. Kasowy) za pośrednictwem Banku Polskiego.

Do kasy własnej Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego podejmuje z rachunku bieżącego w Centralnej Kasie Państwowej sumy konieczne na drobne wydatki.

Wysokość maksymalnego zapasu gotówki w kasie Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego zostanie określona na wniosek Dyrekcji przez Ministerstwo Skarbu.

Depozyty i kaucje w gotówce i papierach procentowych składane do dyspozycji Dyrekcji, Polskiego Monopolu Tytoniowego winny być lokowane w Centralnej Kasie Państwowej.

§ 20.

Na obroty gotówkowe, uskuteczniane przez kasę własną Dyrekcji prowadzi się Księgę Kasową. Postanowienia §§ 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12 i 14 niniejszej instrukcji dotyczące Zakładów i Urzędów monopolowych są obowiązujące dla Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 21.

Dokumentami dla Kasy Dyrekcji są asygnaty przychodowe i rozchodowe, tak, jak dla Kas Zakładów i Urzędów monopolowych zalikwidowane rachunki. Tem samem stwierdzenie, czy rachunki do wypłaty są należycie zalikwidowane, należy do urzędnika wystawiającego asygnaty.

§ 22.

Dla uskutecznienia wypłaty gotówkowej z kasy wypisuje się asygnatę rozchodową, złożoną z trzech jednakowych części, pisanych atramentowym ołówkiem przez kalkę, z których 2 wyrwane z asygnatarjusza rozchodowego winny być podpisane przez Naczelnego Dyrektora lub osobę przez niego upoważnioną a kontrasygnowane przez Naczelnika Centralnej Księgowości lub jego zastępcę.

Wpłaty do kasy winny być dokonywane na zasadzie asygnat przychodowych, **wystawianych w taki sam sposób** z asygnatarjusza przychodowego, lecz na papierze odmiennego koloru.

Oba podpisane i kontrasygnowane egzemplarze asygnat tak rozchodowych jak przychodowych otrzymuje kasjer, który na jednym egzemplarzu winien otrzymać od strony potwierdzenie wpłaty lub wypłaty, a po uskutecznieniu wpłaty lub wypłaty gotówki zaopatruje ten egzemplarz datą i stemplem „wpłacono“ lub „wypłacono“. Te pokwitowane egzemplarze wraz z rachunkami kasjer codziennie przesyła buchalterji, drugie egzemplarze asygnat opatrzone datą wypłaty lub wpłaty przechowuje się w kasie ułożone w porządku chronologicznym.

§ 23.

Wszystkie wypłaty nie uskutecznione bezpośrednio przez kasę Dyrekcji, są dokonywane za pomocą czeków lub zleceń wypłaty, wystawianych przez Centralną Księgowość, a zaopatrzonych podpisami Naczelnego Dyrektora lub osoby, upoważnionej do jego zastępstwa i Naczelnika Wydziału Centralnej Księgowości względnie jego zastępcy.

Podstawą do wystawienia czeku lub zleceń wypłaty mogą być tylko rachunki należycie zalikwidowane w myśl postanowień niniejszej instrukcji.

Na wypłaty za pomocą czeków lub zleceń wypłaty wystawia Centralna Księgowość polecenia memorjałowe. Na wpłaty, uskuteczniane przez strony na rachunek Dyrekcji w C. K. P. lub P. K. O. wystawia takież polecenia na podstawie powiadomienia o dokonaniu wpłaty.

Naczelnik Centralnej Księgowości może odmówić podpisania polecenia wypłaty (asygnaty, czeku) niedostatecznie usprawiedliwionej, względnie nieprzewidzianej w planie finansowo-gospodarczym. Na dokumentach niepodpisanych przez Naczelnika Centralnej Księgowości winien w danym razie Naczelny Dyrektor Monopolu zaznaczyć, że zarządza wypłatę na własną odpowiedzialność.

Polecenie memorjałowe wystawia się również na wszelkie inne obroty Monopolu Tytoniowego na zasadzie odpowiednich dokumentów rachunkowych.

§ 24.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego prowadzi dla całego Monopolu Tytoniowego rachunkowość centralnie według systemu podwójnej buchalterji. W Księdze Głównej mają być prowadzone zasadnicze rachunki dla całego Monopolu Tytoniowego, dla Dyrekcji zaś Polskiego Monopolu Tytoniowego oraz dla Zakładów i Urzędów mają być prowadzone księgi pomocnicze w ten sposób, by rachunkowość dawała dokładny obraz wyników finansowych każdej poszczególnej jednostki administracyjnej.

Centralna Księgowość Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego prowadzi następujące księgi:

1) Dziennik, obejmujący obroty kasowe i memorjałowe,

2) Księgę główną, podzieloną na odpowiednie rachunki oznaczone w § 25,

3) Księgi pomocnicze dla każdej jednostki administracyjnej oddzielnie, podzielone na subrachunki, przepisane dla poszczególnych grup jednostek administracyjnych.

4) Inwentarz.

Dziennik musi być oparafowany przez Departament Akcyz i Monopolów Ministerstwa Skarbu.

§ 25.

W księdze głównej Monopolu Tytoniowego muszą być prowadzone następujące rachunki:

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kapitału zakładowego,
3) R-k Funduszu obrotowego,
4) R-k Funduszu amortyzacyjnego,
5) R-k Funduszu ubezpieczeniowego,
6) R-k Kas własnych,
7) R-k P. K. O.,
8) R-k Banku Polskiego,
9) R-k Centralnej Kasy Państwowej i Kas Skarbowych,
10) R-k Ruchomości,
11) R-k Nieruchomości,
12) R-k Budowli i Inwestycyj w toku,
13) R-k Administracji Zakładów i Urzędów,
14) R-k Utrzymania Dyrekcji,
15) R-k Kosztów fabrykacji wyrobów tytoniowych,
16) R-k Zaniku i przyrostu,
17) R-k Produkcji,
18) R-k Fabrykatów własnych,
19) R-k Fabrykatów importowanych,
20) R-k Opłat monopolowych,
21) R-k Opakowań,
22) R-k Kosztów sprzedaży,
23) R-k Świadczeń socjalnych,
24) R-k Druków płatnych,
25) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
26) R-k Odsetek,
27) R-k Surowca tytoniowego krajowego,
28) R-k Surowca tytoniowego zagranicznego,
29) R-k Artykułów pomocniczych,
30) R-k Półfabrykatów,
31) R-k Emerytur i zaopatrzeń,
32) R-k Należytości skarbowych,
33) R-k Opłat celnych,
34) R-k Pożyczki włoskiej,
35) R-k Ministerstwa Skarbu,
36) R-k Dłużników i wierzycieli,
37) R-k Zaliczek zwrotnych,
38) R-k Depozytów i gwarancji,
39) R-k Różnic kursowych,
40) R-k Ochrony monopolowej,
41) R-k Strat i zysków,
42) R-k Bilansu zamknięcia.

Do rachunków, dla których przewidziane są poniżej subrachunki, prowadzi się księgi pomocnicze.

Nazwy rachunków w księdze głównej względnie subrachunków w księgach pomocniczych, powinny odpowiadać paragrafom i pozycjom każdorazowego planu finansowo-gospodarczego.

§ 26.

ad 1) **R-k Bilansu otwarcia.**

Na podstawie bilansu zamknięcia, sporządzonego z końcem poprzedniego okresu gospodarczego, sporządza się bilans otwarcia okresu następnego.

Poszczególne pozycje bilansu otwarcia przenosi się z początkiem okresu gospodarczego na odnośne rachunki księgi głównej.

§ 27.

ad 2) **R-k Kapitału zakładowego.**

Suma kapitału zakładowego równa się wartości ruchomości i nieruchomości Monopolu Tytoniowego według bilansu zamknięcia w dn. 31 grudnia 1924 r. Na kapitał zakładowy należy odnosić ponadto wartość ruchomości i nieruchomości zakupowanych każdego roku z kredytów nadzwyczajnych, wstawianych do planu finansowo-gospodarczego na ten cel.

Stosownie do powyższego, kapitał zakładowy będzie wykazywany w bilansach w dwóch pozycjach, z których pierwsza będzie stanowić kapitał pierwotny, a druga następne zwiększenie.

§ 28.

ad 3) **R-k Funduszu obrotowego.**

Rachunek ten przedstawia wartość otrzymanych ze Skarbu Państwa kapitałów, służących do obrotu już to w formie gotówki, już to w fabrykatach, surowcach i innych materjałach według bilansu zamknięcia w dniu 31 grudnia 1924 r.

Od tego funduszu, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dn. 1 czerwca 1922 r. (Dzien. Ust. R. P. Nr. 47 poz. 409) Centralna Księgowość Monopolu Tytoniowego obliczy i wstawi do R-ku Zysków i Strat w odrębnych pozycjach po obu stronach, odsetki podług stopy procentowej, wyznaczonej każdorazowo przez Ministerstwo Skarbu.

Fundusz ten powiększa się o otrzymane od Skarbu Państwa dalsze dotacje, względnie zmniejsza się w razie zwrotu dotacyj.

§ 29.

ad 4) **R-k Funduszu amortyzacyjnego.**

Fundusz amortyzacyjny tworzy się przez odpisywanie rok rocznie na stratę w R-ku Strat i Zysków odsetek od wartości ruchomości i nieruchomości Monopolu Tytoniowego według stopy, oznaczonej przez Ministerstwo Skarbu.

Jako wartość ruchomości i nieruchomości przyjmuje się pierwotną cenę nabycia, względnie własny koszt wykonania lub budowy.

O lokacie i użyciu tego funduszu decyduje Ministertswo Skarbu.

O ile fundusz amortyzacyjny służy do obrotu, winien być oprocentowany według stopy, wyznaczonej każdorazowo przez Ministerstwo Skarbu, a procenty obliczone jak od funduszu obrotowego.

§ 30.

ad 5) **R-k Funduszu ubezpieczeniowego.**

Fundusz ten przeznaczony jest do pokrycia strat, poniesionych z powodu klęsk elementarnych i kradzieży. Do funduszu tego przelewa się corocznie określony przez Ministerstwo Skarbu procent od wartości posiadanych z końcem roku ruchomości i nieruchomości, tudzież od remanentów fabrykatów i materjałów.

O lokacie i użyciu oraz oprocentowaniu funduszu ubezpieczeniowego decyduje Ministerstwo Skarbu.

O ile fundusz ubezpieczeniowy służy do obrotu, winien być oprocentowany według stopy, wyznaczonej każdorazowo przez Ministerstwo Skarbu, a procenty obliczone jak od funduszu obrotowego.

§ 31.

ad 6) **R-k Kas własnych.**

Rachunek ten przedstawia obrót gotówki w Kasie Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego i kasach wszystkich Zakładów i Urzędów monopolowych, zatem za wszelkie wpływy (przychody) w gotówce obciąża się (Winien), zaś za wszelkie wypłaty (rozchody) w gotówce uznaje się (Ma) tenże rachunek.

Przez rachunek kasy nie mogą być przeprowadzane obroty, które zarachowuje się na podstawie poleceń memorjałowych.

§ 32.

ad 7) **Rachunek P. K. O.**

ad 8) **Rachunek Banku Polskiego.**

ad 9) **Rachunek Centralnej Kasy Państwowej i Kas Skarbowych.**

Za wszelkie wpłaty obciąża się rachunek instytucyj, które gotówką pobrały na dobro odnośnych rachunków, natomiast za wszelkie wypłaty względnie przelewy należy uznać rachunki tych instytucyj na ciężar odnośnego rachunku, względnie na ciężar Kas, na rzecz których przekaz uskuteczniono.

Wszystkie wpłaty i wypłaty muszą być należycie sprawdzone i zaksięgowane na podstawie poleceń memorjałowych, a salda gotówki na rachunkach bieżących muszą być z końcem każdego miesiąca uzgodnione, do salda zaś wyprowadzonego i uzgodnionego z końcem każdego okresu budżetowego musi być dołączone poświadczenie odnośnej instytucji.

§ 33.

ad 10) **Rachunek Ruchomości.**

Rachunek ten obciąża się zakupem wszelkich ruchomości, które należą do inwentarza, natomiast uznaje się ten rachunek kwotami, uzyskanemi ze sprzedaży tych ruchomości, względnie jeżeli ruchomość ta została z powodu zużycia względnie z jakiego innego powodu odpisana z inwentarza.

Za ubytki inwentarza, które winny być protokólarnie stwierdzone, należy przy uznaniu R-ku Ruchomości obciążyć Rachunek Strat i Zysków.

Do R-ku Ruchomości prowadzi się księgę pomocniczą, podzieloną na następujące subrachunki:

a) inwentarz fabryczny,

b) maszyny do pisania i liczenia,

c) wszelkie urządzenia biurowe,

d) wszelkie sprzęty, należące do inwentarza ale tylko takie, które się nie zużywają w ciągu roku i są utrzymywane w ewidencji w księdze inwentarzowej. Natomiast ruchomości, które się zużywają, jak miotły, szczotki, szklanki i inne tym podobne nie wchodzą do R-ku Ruchomości, jako niefigurujące w księgach inwentarza.

§ 34.

ad 11) **Rachunek Nieruchomości.**

Rachunek ten obciąża się zakupem nieruchomości, remontem budowlanym t. zw. kapitalnym i różnemi instalacjami, czyli wydatkami zwiększającemi początkową wartość nieruchomości, natomiast uznaje się ten rachunek za sprzedaż lub ubytek nieruchomości.

Odsetki na amortyzację ruchomości i nieruchomości księguje się na Rachunek Funduszu amortyzacyjnego po stronie Ma, a na ciężar R-ku Strat i Zysków. Do R-ku tego prowadzi się księgę pomocniczą, podzieloną na następujące subrachunki:

a) budynki czynszowe,
b) budynki fabryczne,
c) place i grunta.

§ 35.

ad 12) **Rachunek Budowli i Inwestycyj w toku.**

Rachunek ten obciąża się wydatkami na wznoszone w ciągu roku budowle względnie na remont kapitalny, a uznaje się po ukończeniu budowli względnie remontu kapitalnego wszelkiemi poniesionemi wydatkami na ciężar R-ku Nieruchomości.

§ 36.

ad 13) **Rachunek Administracji Zakładów i Urzędów monopolowych.**

Rachunek ten obciąża się wszelkiemi kosztami związanemi z administracją Zakładów i Urzędów monopolowych, a uznaje się wszelkiemi zwrotami z tego tytułu.

Do rackunku tego prowadzi się książkę pomocniczą, podzieloną na poszczególne subrachunki:

a) pensje i zasługi urzędników, funkcjonarjuszów niższych (woźnych, gońców i t. d.),
b) wynagrodzenie pracowników kontraktowych i czasowych,
c) deputat i próbki tytoniowe,
d) nagrody pieniężne, zapomogi,
e) opłaty szkolne,
f) umundurowanie służby,
g) opłata komornego i za wodę,
h) opał, światło, utrzymanie porządku,
i) materjały piśmienne, druki, księgi,
j) książki, mapy, pisma,
k) telefony, porto, depesze,
l) koszta przesiedlenia, podróży i diety,
m) opłaty na rzecz gmin,
n) utrzymanie aut osobowych i koni wyjazdowych,
o) naprawa sprzętów inwentarzowych oraz konserwacja nieruchomości,
p) drobne wydatki, a to: tramwaje, dorożki, pranie bielizny, koszta utrzymania psów i t. p.

§ 37.

ad 14) **Rachunek utrzymania Dyrekcji.**

Rachunek ten obciąża się wszelkiemi wydatkami związanemi z utrzymaniem Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, a uznaje się wszelkiemi zwrotami z tego tytułu.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą, podzieloną na poszczególne subrachunki:

a) pensje i zasługi urzędników i funkcjonarjuszów niższych (woźnych, gońców i t. d.),
b) wynagrodzenie pracowników kontraktowych i czasowych,
c) deputat i próbki tytoniowe,
d) nagrody pieniężne, zapomogi,
e) opłaty szkolne,
f) umundurowanie służby,
g) opłata komornego i za wodę,
h) opał, światło, utrzymanie porządku,
i) materjały piśmienne, druki, księgi buchalteryjne,
j) książki, mapy pisma,
k) telefony, porto, depesze,
l) koszty przesiedlenia, podróży i diety,
m) opłaty na rzecz gmin,
n) utrzymanie aut osobowych i koni wyjazdowych,
o) naprawa sprzętów inwentarzowych oraz konserwacja nieruchomości,
p) drobne wydatki, a to: tramwaje, dorożki, pranie bielizny, koszta utrzymania psów i t. p.,
r) wyjazdy zagranicę,
s) wynagrodzenie komitetu doradczego Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego oraz prywatnych konsultantów,
t) koszta propagandy.

§ 38.

ad 15) **Rachunek kosztów fabrykacji wyrobów tytoniowych.**

Rachunek ten obciąża się wszelkiemi kosztami związanemi z produkcją wyrobów tytoniowych, a uznaje się wszelkiemi zwrotami z tego tytułu.

Do rachunku tego prowadzi się książkę pomocniczą podzieloną na poszczególne subrachunki:

a) surowiec zagraniczny oddany z magazynu do fabrykacji,
b) surowiec krajowy oddany z magazynu do fabrykacji,
c) materjały pomocnicze (ekonomiczne) oddane z magazynu do fabrykacji,
d) wynagrodzenie werkmistrzów, robotników i robotnic i płatne urlopy personelu,

e) inne świadczenia na rzecz werkmistrzów i personelu robotniczego jak to: nagrody pieniężne i zapomogi przyznane w wyjątkowych wypadkach przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego,

f) deputat i próbki tytoniowe,

g) koszty frachtów i przewozu oraz inne należności kolejowe,

h) koszty związane z popędem maszynowym oraz koszt oświetlenia,

i) materjały opałowe oddane z magazynu do fabrykacji i dostawa wody,

j) konserwacja ruchomości i nieruchomości fabrycznych,

k) koszty utrzymania straży ogniowej i służby wartowniczej,

l) środki lokomocji, a to: utrzymanie koni i aut ciężarowych,

m) koszty opakowania zewnętrznego,

n) koszty opakowań bezpośrednich.

§ 39.

ad 16) **Rachunek zaników i przyrostów.**

Rachunek ten obciąża się wartością zaniku składowego i transportowego surowca zagranicznego i krajowego, a uznaje się wartością przyrostu składowego i transportowego surowca krajowego i zagranicznego.

§ 40.

ad 17) **Rachunek produkcji.**

Rachunek ten uznaje się wartością wyrobionych fabrykatów, oddanych z fabryki do magazynu, po potrąceniu od ceny taryfowej opłaty monopolowej, według stawek oznaczonych każdorazowo przez Minsterstwo Skarbu. Również uznaje się ten rachunek wartością taryfową wyrobionych opakowań oddanych z fabrykatami gotowemi do magazynu.

Uznanie Rachunku Produkcji następuje w chwili, kiedy fabryka wyrobione fabrykaty wraz z opakowaniem oddaje do magazynu.

Do rachunku tego prowadzi się subrachunki:

a) produkcja fabrykatów własnych,

b) produkcja opakowań.

§ 41.

ad 18) **Rachunek fabrykatów własnych.**

Rachunek ten obciąża się (winien) wartością wyrobów po potrąceniu opłaty monopolowej w chwili przyjęcia towaru do magazynu, natomiast uznaje się ten rachunek po sprzedaniu towaru z magazynu ceną sprzedaży bez opłaty monopolowej.

§ 42.

ad 19) **Rachunek fabrykatów importowanych.**

Rachunek powyższy obciąża się ceną zakupu tych wyrobów tudzież wszelkiemi wypłatami związanemi z zakupem i sprzedażą tych wyrobów, natomiast uznaje się ten rachunek ceną sprzedaży po potrąceniu opłat monopolowych tudzież wszelkiemi zwrotami z wydatków połączonych z zakupem i sprzedażą.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą, podzieloną na następujące subrachunki:

a) fabrykaty zagraniczne,

b) koszty frachtów i przewozu,

c) prowizja przyznana hurtownikom i sprzedawcom.

§ 43.

ad 20) **Rachunek opłat monopolowych.**

W myśl § 7 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 30 maja 1923 r. w przedmiocie organizacji Państwowego Monopolu Tytoniowego (Dz. Ust. z dn. 2.VII 1923 r. Nr. 65) Monopol Tytoniowy obowiązany jest w rachunku strat i zysków uwydatnić pod osobną pozycją przynależną Skarbowi Państwa opłatę monopolową jako zysk.

Rachunek ten uznaje się całą sumą opłat monopolowych po sprzedaniu towaru z magazynu.

§ 44.

ad 21) **Rachunek opakowań zewnętrznych.**

Rachunek ten obciąża się wartością po cenie sprzedażnej opakowań na dobro rachunku produkcji jako to: skrzyń i worków wyrobionych przez fabrykę, względnie zakupionych lub zwróconych gotowych opakowań, a uznaje się go wartością taryfową przy sprzedaży lub też rozchodem na inne cele.

§ 45.

ad 22) **Rachunek kosztów sprzedaży.**

Rachunek ten obciąża się wszelkiemi kosztami związanemi ze sprzedażą wyrobów tytoniowych, a uznaje się wszelkiemi zwrotami z tego tytułu. Do rachunku tego prowadzi się książkę pomocniczą, podzieloną na następujące rachunki:

a) wynagrodzenie robotników, którzy są zajęci przy magazynach wyrobów tytoniowych oraz płatne urlopy personelu robotniczego,

b) inne świadczenia na rzecz personelu robotniczego jako to: zapomogi przyznane w wyjątkowych wypadkach przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego,

c) deputat tytoniowy,

d) koszty frachtów i przewozu gotowych wyrobów tytoniowych,

e) materjały pomocnicze oddane ze składu do magazynu sprzedaży,

f) koszty oświetlenia tudzież prądu elektrycznego dla wind ciężarowych,

g) konserwacja ruchomości i nieruchomości magazynów,

h) koszty utrzymania straży ogniowej i służby wartowniczej,

i) środki przewozowe, a to: utrzymanie koni i aut ciężarowych,

j) prowizja przyznana hurtownikom (składownikom) i sprzedawcom fabrykatów tytoniowych,

k) utrzymanie sklepów tytoniowych własnych, będących pod zarządem Zakładów i Urzędów monopolowych.

§ 46.

ad 23) **Rachunek świadczenia socjalne.**

Na rachunku tym księguje się wszelkie wydatki związane ze świadczeniami socjalnemi, na rzecz kontraktowych urzędników i funkcjonarjuszów niższych tudzież na rzecz robotników i robotnic całego Monopolu Tytoniowego, natomiast uznaje się ten rachunek wszelkiemi zwrotami z tego tytułu. Do rachunku tego prowadzi się książkę pomocniczą, podzieloną na następujące rachunki:

a) Kasa Chorych,

b) ochronki i żłobki,

c) ubezpieczenie od wypadków,

d) ubezpieczenie na wypadek bezrobocia,

e) wszelkie inne świadczenia na rzecz personelu robotniczego, jako to: biblioteki, kuchnie robotnicze, ambulatorjum lekarskie, łazienki robotnicze, ogródki dla dzieci personelu robotniczego i t. p.

§ 47.

ad 24) **Rachunek druków płatnych.**

Rachunek ten obciąża się ceną zapłaconą za nakład druków płatnych, jako to: zamówienia dla hurtowników i sprzedawców wyrobów tytoniowych, blankiety nadawcze P. K. O. i inne płane druki, natomiast uznaje się go ceną sprzedażną uzyskaną ze sprzedaży tych druków, względnie z powodu wydania ich do celów urzędowych.

§ 48.

ad 25) **Rachunek dochodów i wydatków z nieruchomości.**

Rachunek ten obciąża się kosztami konserwacji, kosztami oświetlenia, utrzymania porządku, administratora, dozorcy, wszelkiemi opłatami i podatkami, a uznaje się dochodami z nieruchomości z tytułu czynszów najmu i t. p.

§ 49.

ad 26) **Rachunek odsetek.**

Rachunek ten obciąża się odsetkami prowizji oraz procentami z wszelkich innych tytułów płaconemi przez Monopol Tytoniowy, a uznaje się go odsetkami od sum ulokowanych i odsetkami za zwłokę oraz zwrotami z obciążeń.

Do rachunku tego prowadzi się książkę pomocniczą, podzieloną na rachunki:

a) odsetki od rachunków bieżących i za zwłokę,

b) prowizja bankowa,

c) opłaty manipulacyjne.

Po zamknięciu tego rachunku winny być w R-ku Strat i Zysków wykazane oddzielnie odsetki wypłacone i odsetki otrzymane.

§ 50.

ad 27) **Rachunek surowca tytoniowego krajowego.**

Rachunek ten obciąża się kosztami zakupu liści tytoniowych i wszelkiemi wydatkami związanemi z fermentacją zakupionego surowca, wydatkami na zakup i na własną uprawę nasion tytoniowych, oraz wydatkami na popieranie uprawy tytoniu w kraju.

Natomiast uznaje się ten rachunek wszelkiemi zwrotami z tego tytułu, jak również ubytkiem i nieużytkiem fermentacyjnym i wartością surowca oddanego do fabrykacji według ceny własnych kosztów. Za wartość surowca tytoniowego fermentowanego należy uważać nietylko cenę nabycia tegoż, lecz wszelkie koszty związane z nabyciem, fermentacją, a więc do kosztów nabycia należy doliczyć wszystkie wydatki.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą, podzieloną na następujące rachunki:

a) koszty zakupu surowca tytoniowego krajowego.

Na ciężar tego rachunku zapisuje się sumy wypłacone za surowiec tytoniowy, wartość nasion wydanych plantatorom oraz przyrządów służących do postępowej uprawy.

b) koszty nasion.

R-k ten obciąża się kosztem zakupu nasion względnie kosztem własnej produkcji, a uznaje się wartością nasion wydanych.

c) wynagrodzenie dla werkmistrzów, robotników i robotnic, zajętych przy zakupie i fermentacji surowca oraz płatne urlopy personelu robotniczego,

d) inne świadczenia na rzecz personelu robotniczego, jako to: nagrody pieniężne i zapomogi przyznane w wyjątkowych wypadkach przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego,

e) deputat tytoniowy,

f) materjały pomocnicze (ekonomiczne) oddane z magazynu, a potrzebne do zakupu i fermentacji,

g) koszty frachtów i przewozu,

h) koszty oświetlenia oraz prądu elektrycznego,

i) materjały opałowe oddane z magazynu,

j) konserwacja ruchomości i nieruchomości,

k) koszty utrzymania straży ogniowej i służby wartowniczej,

l) środki lokomocji, a to: utrzymanie koni, aut osobowych i ciężarowych,

ł) koszty utrzymania wzorowych plantacji liści i nasion tytoniowych,

m) koszty podróży i djety urzędników i funkcjonarjuszów niższych zajętych przy uprawie i zakupie liści tytoniowych,

n) zanik i nieużytek fermentacyjny.

§ 51.

ad 28) **Rachunek surowca zagranicznego.**

Rachunek ten obciąża się wartością surowca nabytego do fabrykacji, tudzież wydatkami związanemi ze sprowadzeniem surowca, a uznaje się go wartością surowca oddanego z magazynu do fabrykacji.

Do rachunku tego prowadzi się książkę pomocniczą według poszczególnych umów kupna surowca, zawartych w danym okresie gospodarczym. Jeżeli cena surowca z powodu niewykończenia dostawy w całości nie została ostatecznie ustalona, przeprowadza się tymczasowe zaksięgowanie na podstawie ceny przybliżonej, wypośrodkowanej na podstawie umowy za 1 kg. przez Centralną Księgowość dla terminowego prowadzenia rachunkowości.

Po definitywnem ukończeniu dostawy i ustaleniu kosztów nabycia surowca przeprowadza się korekturę na zasadzie poleceń memorjałowych.

Zakupu surowca zagranicznego dokonywuje Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego, zawierając umowy na podstawie ogłaszanych konkursów.

§ 52.

ad 29) **Rachunek artykułów pomocniczych (ekonomicznych).**

Rachunek ten obciąża się kosztami zakupu wszelkich artykułów pomocniczych, a uznaje się go wartością artykułów wydanych. Do r-ku tego prowadzi się księgę pomocniczą według poszczególnych umów kupna zawartych w danym okresie gospodarczym.

§ 53.

ad 30) **Rachunek półfabrykatów.**

Półfabrykaty, stanowiące aktywa bilansu z końcem okresu gospodarczego winny być oszacowane wedle poniesionych kosztów produkcji i wartością ich należy uznać R-k kosztów fabrykacji na ciężar R-ku półfabrykatów.

Z początkiem następnego okresu należy uznać tą wartością R-k Półfabrykatów na ciężar R-ku kosztów fabrykacji.

§ 54.

ad 31) **Rachunek: emerytury i zaopatrzenia.**

Rachunek ten obciąża się wypłatami emerytur, pensji wdowich i sierocych po urzędnikach Monopolu Tytoniowego i pośmiertnem, jak również emeryturami robotników i zaopatrzeniem wdów i sierot po personelu robotniczym Monopolu Tytoniowego tudzież jednorazowemi odprawami, natomiast uznaje się go potrąceniami z poborów urzędników Monopolu Tytoniowego na emeryturę, tudzież potrąceniami z podwyższanych uposażeń, które ściąga się z poborów urzędników czynnych i emerytur.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą, podzieloną na następujące rachunki:

a) emerytury,
b) pensje wdowie i odprawy,
c) pensje sieroce,
d) pośmiertne,
e) emerytury robotników i robotnic,
f) zaopatrzenie wdów i sierot po robotnikach,
g) jednorazowe odprawy.

§ 55.

ad 32) **Rachunek: Należytości skarbowe.**

Rachunek ten uznaje się sumą należytości skarbowych w terminach płatności podatków państwowych i komunalnych w okresie sprawozdawczym. Po myśli art. 19 ustawy o monopolu tytoniowym z dnia 1-go czerwca 1922 r., ustęp 3 do R-ku Strat i zysków wstawia się jako zysk sumę należną za wszystkie podatki.

§ 56.

ad 33) **Rachunek Opłat celnych.**

Rachunek ten obciąża się opłatami celnemi oraz kosztami odpraw celnych, a uznaje się zwrotami z tego tytułu.

§ 57.

ad 34) **Rachunek pożyczki włoskiej.**

W myśl umowy Monopol Tytoniowy obowiązany jest spłacać pożyczkę włoską.

Rachunek ten obciąża się opłatami, uiszczonemi w ciągu roku, a uznaje się ewentualnymi zwrotami z tego tytułu.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą, podzieloną na następujące rachunki:

a) opłaty na amortyzację kapitału,
b) wpłaty na fundusz rezerwowy dla zabezpieczenia terminowej spłaty kapitału i procentu,
c) opłata kuponów,
d) 15% podatek włoski od kuponów,
e) prowizje i wydatki, związane z przekazami,
f) koszta utrzymania kuratora pożyczki włoskiej.

§ 58.

ad 35) **Rachunek Ministerstwa Skarbu.**

Rachunek ten obciąża się wpłatami, uskutecznionemi przez Monopol Tytoniowy na budżet Ministerstwa Skarbu na poczet preliminowanego dochodu z Monopolu Tytoniowego i wszelkiemi wypłatami, uskutecznionemi na zlecenie i na rachunek Ministerstwa Skarbu, oraz wydatkami dokonywanemi z kredytów nadzwyczajnych.

Natomiast uznaje się ten rachunek z końcem okresu sprawozdawczego czystym zyskiem, wykazanym w bilansie Monopolu Tytoniowego.

Minimalne kwoty przelewów miesięcznych na poczet dochodu monopolowego, oznacza Ministerstwo Skarbu.

§ 59.

ad 36) **Rachunek Dłużników i wierzycieli.**

Rachunek ten obejmuje obroty kredytowe, wynikające z dokonywanych przez Monopol Tytoniowy zakupów i sprzedaży.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą, zawierającą konta imienne dla każdego dłużnika - wierzyciela oddzielnie.

W zamknięciu tego R-ku z końcem okresu gospodarczego winno być wykazane osobno saldo dłużników, osobno saldo wierzycieli.

§ 60.

ad 37) **Rachunek Zaliczek zwrotnych.**

Rachunek ten obciąża się wypłata zaliczek na pobory służbowe urzędników i funkcjonarjuszów oraz płace robotnicze, natomiast uznaje się zwrotami zaliczek.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą, podzieloną na imienne konta.

§ 61.

ad 38) **Rachunek Depozytów i gwarancji.**

Rachunek ten obejmuje depozyty, złożone w Monopolu Tytoniowym na zabezpieczenie przyjętych przez strony zobowiązań oraz depozyty składane przez Monopol Tytoniowy.

Rachunek ten uznaje się za gotówkę oraz za złożone walory po cenie nominalnej, z wykazaniem kursu giełdowego w chwili złożenia, a obciąża się kasę, w której depozyt został złożony. Natomiast za depozyty i kaucje, złożone przez Monopol Tytoniowy obciąża się ten rachunek, a uznaje się R-k Kasy za wydaną gotówkę.

W bilansie zamknięcia winno być wykazane osobno saldo depozytów własnych oraz obcych.

Do rachunku tego prowadzi się księgę pomocniczą buchalteryjną, podzieloną na konta imienne stron, które depozyty złożyły. Ponadto dla ewidencji depozytu prowadzi się księgę depozytów inwentarzową według wzoru, ustanowionego **przez Ministerstwo Skarbu.**

§ 62.

ad 39) **Rachunek Różnic kursowych.**

Na rachunku tym księguje się różnice, wynikłe na skutek spadku lub też zwyżki walut, przy regulacji rachunków. Saldo tego rachunku przenosi się z końcem roku sprawozdawczego na R-k Strat i zysków

§ 63.

ad 40) **Rachunek Ochrony monopolowej.**

Rachunek ten obciąża się wydatkami, związanemi ze zwalczaniem przemytnictwa, potajemnej fabrykacji i podrabianiem wyrobów tytoniowych i t. p.

§ 64.

ad 41) **Rachunek Strat i zysków.**

Rachunek ten przedstawia zyski i straty, osiągnięte na rachunkach wynikowych.

Obciąża się (Winien) powyższy rachunek stratami na poszczególnych rachunkach, wyprowadzonemi z końcem okresu budżetowego, oraz odsetkami od kapitałów obrotowych i funduszów pozostawionych Monopolowi do obrotu, zaś uznaje się osiągniętemi zyskami z rachunków wynikowych oraz odsetkami od kapitałów obrotowych i funduszów pozostawionych Monopolowi do obrotu.

W ciągu okresu gospodarczego przez rachunek ten przeprowadza się tylko straty, powstałe z ubytków fabrykatów przy transporcie, wskutek kradzieży lub innego wypadku, jak również wszelkie wydatki inwestycyjne, uskutecznione z budżetu nadzwyczajnego na dobro R-ku Kapitału, natomiast uznaje się zyskami, osiągniętemi przy transakcjach, nieobjęcych rachunkami wynikowymi oraz kwotą wydatków inwestycyjnych, uskutecznionych na ciężar rachunku Ministerstwa Skarbu.

Z końcem okresu gospodarczego przeprowadza się przez R-k Strat i zysków salda z następujących rachunków, a to:

a) R-ku Administracji,
b) R-ku Utrzymania Dyrekcji,
c) R-ku Kosztów fabrykacji wyrobów tytoniowych,
d) R-ku Zaników i przyrostów,
e) R-ku Produkcji,
f) R-ku Fabrykatów importowanych,
g) R-ku Świadczenia socjalne,
h) R-ku Opłat monopolowych,
i) R-ku Kosztów sprzedaży,
j) R-ku Kosztów płatnych,
k) R-ku Dochodów i wydatków z nieruchomości,
l) R-ku Emerytury i zaopatrzenia,
ł) R-ku Odsetek,
m) R-ku Opłat celnych,
n) R-ku pożyczki włoskiej,
o) R-ku Różnic kursowych,
p) R-ku Należytości Skarbowych,
r) R-ku Ochrony monopolowej.

Przez ten rachunek przeprowadza się również różnicę sald końcowych i sald początkowych z rachunku Ruchomości i Nieruchomości na dobro R-ku Kapitału zakładowego.

Wyprowadzone na R-ku Strat i zysków saldo przenosi się na R-k Ministerstwa Skarbu jako czysty zysk, uzyskany z Monopolu Tytoniowego. Rachunek Ministerstwa Skarbu będzie zatem przedstawiał w bilansie zamknięcia po stronie aktywów sumy wpłacone do Skarbu Państwa na poczet zysków w okresie gospodarczym, po stronie pasywów czysty zysk, osiągnięty w pełnej sumie za odnośny okres budżetowy.

§ 65.

ad 42) **Rachunek Bilansu zamknięcia.**

Rachunek ten przedstawia końcowy stan czynny i bierny majątku Monopolu Tytoniowego.

Ostatnie dwie pozycje dziennika buchalteryjnego przeznaczone są na przeniesienie z końcem okresu gospodarczego sald z rachunków:

1) czynnych:

R-ku Kas własnych,
R-ku P. K. O.,
R-ku Banku Polskiego,
R-ku Centralnej Kasy Państwowej i Kas Skarbowych,
R-ku Rachunku Ruchomości,
R-ku Nieruchomości,
R-ku Budowli i Inwestycji w toku,
R-ku Fabrykatów własnych (zapas towaru),
R-ku Fabrykatów importowanych (zapas towaru),
R-ku Opakowań (zapas opakowań),
R-ku druków płatnych (zapas druków),
R-kb Surowca tytoniowego krajowego,
R-ku Surowca tytoniowego zagranicznego,
R-ku Artykułów pomocniczych,
R-ku Półfabrykatów,
R-ku Dłużników,
R-ku Zaliczek zwrotnych,
R-ku Depozytów,
R-ku Ministerstwa Skarbu,

2) biernych:

R-ku Kapitału zakładowego,
R-ku Funduszu obrotowego,
R-ku Funduszu amortyzacyjnego,
R-ku Funduszu ubezpieczeniowego,
R-ku Wierzycieli,
R-ku Depozytów,
R-ku Ministerstwa Skarbu.

§ 66.

Dla ewidencji inwentarza Monopolu Tytoniowego, prowadzi Centralna Księgowość Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego centralną księgę inwentarzową.

§ 67.

Z rachunków, wymienionych w § 25 prowadzi się w oddzielnych księgach pomocniczych dla każdej jednostki administracyjnej następujące rachunki:

Na obroty Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego:

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kapitału zakładowego,
3) R-k Funduszu obrotowego,
4) R-k Funduszu amortyzacyjnego,
5) R-k Funudszu ubezpieczeniowego,
6) R-k Kasy własnej ,
7) R-k P. K. O. ,
8) R-k Banku Polskiego,
9) R-k Centralnej Kasy Państwowej,
10) R-k Ruchomości,
11) R-k Nieruchomości,
12) R-k Budowli i Inwestycyj w toku,
13) R-k Utrzymania Dyrekcji,
14) R-k Świadczeń socjalnych,
15) R-k Druków płatnych,
16) R-k Artykułów pomocniczych,
17) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
18) R-k Odsetek,
19) R-k Emerytur i zaopatrzeń,
20) R-k Należytości skarbowych,
21) R-k Pożyczki włoskiej,
22) R-k Ministerstwa Skarbu,
23) R-k Dłużników i wierzycieli,
24) R-k Zaliczek zwrotnych,
25) R-k Depozytów i gwarancji,
26) R-k Różnic kursowych,
27) R-k Ochrony monopolowej,
28) R-k Strat i Zysków,
29) R-k Bilansu zamknięcia.

§ 68.

Na obroty Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych.

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kapitału zakładowego,
3) R-k Funduszu amortyzacyjnego,
4) R-k Kas skarbowych,
5) R-k Kas własnych,
6) R-k Ruchomości,
7) R-k Nieruchomości,
8) R-k Budowli i Inwestycyj w toku,
9) R-k Administracji Fabryki,
10) R-k Kosztów Fabrykacji wyrobów tytoniowych,
11) R-k Zaników i przyrostów,
12) R-k Produkcji,
13) R-k Fabrykatów własnych,
14) R-k fabrykatów importowanych,
15) R-k opłat monopolowych,
16) R-k Opakowań,
17) R-k Kosztów sprzedaży,
18) R-k Świadczeń socjalnych,
19) R-k Druków płatnych,
20) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
21) R-k Odsetek,
22) R-k Surowca tytoniowego krajowego,
23) R-k Surowca tytoniowego zagranicznego,
24) R-k Artykułów Pomocniczych,
25) R-k Półfabrykatów,
26) R-k Emerytur i zaopatrzeń,
27) R-k Opłat celnych,
28) R-k Dłużników i wierzycieli,
29) R-k zaliczek zwrotnych,
30) R-k Depozytów i gwarancji,

31) R-k Różnic kursowych,
32) R-k Ochrony monopolowej,
33) R-k Strat i Zysków,
34) R-k Bilansu zamknięcia.

§ 69.

Na obroty Państwowych Magazynów Wyrobów Tytoniowych.

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kapitału zakładowego,
3) R-k Funduszu amortyzacyjnego,
4) R-k Kas skarbowych,
5) R-k Kas własnych,
6) R-k Ruchomości,
7) R-k Nieruchomości,
8) R-k Budowli i Inwestycyj w toku,
9) R-k Administracji Magazynu,
10) R-k Fabrykatów własnych,
11) R-k Fabrykatów importowanych,
12) R-k Opłat monopolowych,
13) R-k Opakowań,
14) R-k Artykułów pomocniczych,
15) R-k Kosztów sprzedaży,
16) R-k Świadczeń socjalnych,
17) R-k Druków płatnych,
18) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
19) R-k Odsetek,
20) R-k Emerytur i zaopatrzeń,
21) R-kDłużników i wierzycieli,
22) R-k Zaliczek zwrotnych,
23) R-k Ochrony monopolowej,
24) R-k Strat i zysków,
25) R-k Bilansu zamknięcia.

§ 70.

Na obroty Urzędów Wykupu Tytoniu.

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kapitału zakładowego,
3) R-k Funduszu amortyzacyjnego,
4) R-k Kas skarbowych,
5) R-k Kas własnych,
6) R-k Ruchomości,
7) R-k Nieruchomości,
8) R-k Budowli i Inwestycyj w toku,
9) R-k Administracji Urzędu,
10) R-k Świadczeń socjalnych,
11) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
12) R-k Surowca tytoniowego krajowego,
13) R-k Artykułów pomocniczych,
14) R-k Zaników i przyrostów,
15) R-k Emerytur i zaopatrzeń,
16) R-k Dłużników i wierzycieli,
17) R-k Zaliczek zwrotnych,
18) R-k Depozytów i gwarancji,
19) R-k Ochrony monopolowej,
20) R-k Strat i zysków,
21) R-k Bilansu zamknięcia.

§ 71.

Na obroty Państwowych Magazynów Surowców Tytoniowych.

1) R-k Bilansu otwarcia,
2) R-k Kapitału zakładowego,
3) R-k Funduszu amortyzacyjnego,
4) R-k Kas skarbowych,
5) R-k Kas własnych,
6) R-k Ruchomości,
7) R-k Nieruchomości,
8) R-k Budowli i Inwestycyj w toku,
9) R-k Administracji Magazynu,
10) R-k Świadczeń socjalnych,
11) R-k Dochodów i wydatków z nieruchomości,
12) R-k Surowca tytoniowego zagranicznego,
13) R-k Emerytur i zaopatrzeń,
14) R-k Dłużników i wierzycieli,
15) R-k Zaliczek zwrotnych,
16) R-k Ochrony monopolowej,
17) R-k Strat i zysków,
18) R-k Bilansu zamknięcia.

We wszystkich księgach pomocniczych dla poszczególnych jednostek administracyjnych, subrachunki wymienione w § 26 — 65 winny być prowadzone na kartach rachunków głównych systemem tabelarycznym.

§ 72.

Kalkulacja.

Kalkulacja ma za zadanie wycenić koszty własne tak fabrykatów gotowych, jako też i skrzyń (opakowań).

Kalkulacja przedwstępna przez wycenienie kosztów własnych na nowe sorty fabrykatów, mających wejść w obieg handlowy, ma za zadanie wyznaczyć cenę sprzedażną tych wyrobów.

Kalkulacja następna ma za zadanie sprawdzić, jak dana fabryka pracuje, jakie są koszty poszczególnych gatunków wyrobów i czy kalkulacja przedwstępna odpowiedziała rzeczywistości.

Kalkulacje wyrobów tytoniowych i opakowań przeprowadza tylko Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego na podstawie materjału, dostarczonego jej przez fabryki, w myśl § 16 niniejszej instrukcji.

Na podstawie miesięcznych, względnie kwartalnych sprawozdań kalkulacyjnych, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego sporządza dla każdej fabryki z osobna i dla każdego gatunku papierosów, cygar, tytoniu krajanego, tabaki i tytoniu do żucia, szczegółowe kalkulacje wyrobów tytoniowych i opakowań.

Ponadto dla celów kalkulacji, buchalterja Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego sporządza miesięczne zestawienia, wykazujące

szczegółowo koszty poszczególnych działów i agend Dyrekcji.

Wykaz kalkulacyjny obejmuje następujące przedziałki:

1) Nazwa wyrobów i gatunek np. papierosy „Klub“,

2) Produkcja. W tej kolumnie należy podać ilość kg. surowca tytoniowego, zużytego według procedury do wyrobu tych fabrykatów, tudzież czerwonym atramentem ilość sztuk przy papierosach i cygarach, natomiast przy tytoniach krajanych, tabace i tytoniu do żucia ilość kg.

3) Surowiec tytoniowy zagraniczny i krajowy.

4) Robocizna produkcyjna według list płac.

5) Materjały pomocnicze,

6) Opakowanie bezpośrednie: własne, zakupywane,

7) Opakowanie zewnętrzne: skrzynie, worki,

8) Koszty związane z popędem maszyn,

9) Koszty ogólne: Administracja, roboty manipul. i podwórzowe, opał, światło, konserwacja, urlopy personelu, świadczenia socjalne, środki transportowe.

10) Amortyzacja,

11) Zarząd centralny,

12) Amortyzacja budowli,

13) Koszty sprzedaży: Płace urzędników, płace robotników, frachty i przewozy, prowizja, różne, amortyzacja,

14) Ogółem, t. j. suma przedziałek od 3 do 13,

15) Koszt własny jednostki t. j. papierosa, względnie 1 kg. tytoniu, tabaki,

16) Kwota cennikowa — cena taryfowa całej produkcji danego gatunku wyrobów,

17) Opłata monopolowa,

18) Suma netto,

19) Zysk ilościowy i procentowy,

20) Strata ilościowa i procentowa,

21) Stosunek procentowy poszczególnych elementów kosztów własnych.

Kwoty kolumny 19, względnie 20 otrzymuje się przez porównanie sum przedziałki 18 i 16.

§ 73.

Preliminarz. Monopol Tytoniowy jako instytucja państwowa musi na każdy okres budżetowy przedkładać plan finansowo-gospodarczy w terminach i według zasad każdorazowo ustalonych przez Ministerstwo Skarbu. Za podstawę do ułożenia planu dla całego Monopolu służą plany poszczególnych Zakładów i Urzędów monopolowych, co do sporządzania których będą udzielane każdorazowo wskazówki przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Po myśli § 6 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 maja 1923 r. w przedmiocie organizacji państw. Monopolu Tytoniowego (Dzien. Urzęd. Min. Skarbu Nr. 14, poz. 394) przedstawia Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego Ministrowi Skarbu do zatwierdzenia plan finansowo-gospodarczy, zaś po ukończeniu roku obrachunek roczny, sporządzony w myśl art. 19 ustawy o monopolu tytoniowym z 1 czerwca 1922 (Dzien. Ust. R. P. Nr. 47, poz. 409).

§ 74.

Sporządzanie bilansów i sprawozdania rachunkowego.

Po zaksięgowaniu wszystkich pozycyj danego miesiąca, zsumowaniu i uzgodnieniu rachunków, Centralna Księgowość Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego sporządza za każdy miesiąc bilans brutto Monopolu Tytoniowego, obejmujący wszystkie rachunki księgi głównej, zaś z końcem okresu gospodarczego bilans brutto i netto (zamknięcia) oraz R-k Strat i Zysków i zestawienie porównawcze z wykonania szczegółowego budżetu specjalnego (planu finansowo-gospodarczego) za cały okres budżetowy.

Bilanse brutto poszczególnych jednostek administracyjnych oraz bilans brutto Monopolu Tytoniowego obejmują następujące rubryki:

1) liczbę porządkową,

2) nazwę rachunku,

3) sumy bilansu otwarcia, Winien — Ma,

4) obroty od początku roku do miesiąca sprawozdawczego, Winien — Ma,

5) obroty w miesiącu sprawozdawczym, Winien — Ma,

6) obroty łącznie, Winien — Ma,

7) sumy saldowe ostateczne, Winien — Ma.

Na zasadzie spisów, otrzymywanych w myśl § 18 niniejszej instrukcji od Zakładów i Urzędów Monopolowych, Centralna Księgowość sporządza do bilansu oszacowanie remanentów wyrobów gotowych, według własnych kosztów.

Do bilansów należy dołączyć szczegółowe objaśnienia wszystkich ważniejszych operacyj, z podaniem dat statystycznych, dotyczących produkcji i obrotu fabrykatów własnych i importowanych, obrotu surowca tytoniowego, krajowego i zagranicznego, zakupu maszyn, artykułów pomocniczych, dokonanych inwestycyj i t. p.

§ 75.

Z wykonania planu finansowo-gospodarczego Monopolu Tytoniowego, Centralna Księgowość sporządza wykaz porównawczy, na podstawie rachunku Strat i Zysków, który winien odpowiadać paragrafom i pozycjom planu finansowo-gospodarczego.

W wykazie tym należy uwidocznić sumy preliminowane, sumy wynikowe i w dwóch osobnych kolumnach różnice „mniej“ lub „więcej“.

§ 76.

Składanie sprawozdań.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego składa:

1) **Najwyższej Izbie Kontroli,**

2) **Ministerstwu Skarbu, Departamentowi Akcyz i Monopolów,**

ad 1) Najwyższej Izbie Kontroli w terminie do dnia 25 po miesiącu sprawozdawczym, po dokonaniu sprawdzenia rachunków:

a) bilans surowy Monopolu Tytoniowego wraz z takimi bilansami poszczególnych jednostek administracyjnych,

b) w ciągu 3 miesięcy po roku sprawozdawczym bilanse brutto i netto, R-k Strat i zysków i zestawienie porównawcze z wykonania planu finansowo-gospodarczego, sporządzone po myśli § 75 niniejszej instrukcji wraz z załącznikami i objaśnieniami.

ad 2) Ministerstwu Skarbu (Departamentowi Akcyz i Monopolów):

a) bilans surowy miesięczny w 3 egzemplarzach w terminie do dnia 25 następnego miesiąca po sprawozdawczym,

b) w ciągu 3 miesięcy po roku sprawozdawczym w 6 egzemplarzach bilans netto i brutto, R-k Strat i zysków i zestawienie porównawcze z wykonania planu finansowo-gospodarczego.

Powyższa instrukcja obowiązuje od 1-go stycznia 1926 roku. Z tym dniem traci moc obowiązującą Instrukcja rachunkowa, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr. 13—14 poz. 156 z 1921 r.

Warszawa, dnia 23 marca 1926 r.

Minister Skarbu:

(—) J. Zdziechowski.

Wzór Nr. 1 do par. 15, 1.

(Strona 1).

WYKAZ
obrotu surowcem.

(Strona 2).

PRZYCHÓD

Nr. Rej.	L. p.	Data odbioru	Dostawca (imię i nazwisko) lub Zakład monopol.	Ilość	Cena za jednostkę		Wartość ogólna	
				klg.	Zł.	gr.	Zł.	gr.

(Strona 3).

ROZCHÓD

Nr. Rej.	L. p.	Data wydania	Do jakiego oddziału (Zakładu) dostarczono?	Ilość	Cena za jednostkę		Wartość ogólna	
				klg.	Zł.	gr.	Zł.	gr.

Wzór Nr. 2-a do par. 15, 2.

(Strona 1).

W Y K A Z
obrotów fabrykatów gotowych.

(Strona 2)

Nr. rej.	L. p.	Data	P. Dostawca (imię i nazwisko) lub Zakład monopol. / R. Odbiorca lub odbieraj. Zakład monopol.	Cygara	Papierosy	Tytonie	Tabaka	Inne		Opakowanie	Wartość ogólna
				sztuk	sztuk	klg.	klg.	szt.	klg.	sztuk	Zł. i gr.
			RPZYCHÓD								
			ROZCHÓD								

Wzór Nr. 2-b do § 15, 2

(Strona 1).

WYKAZ
obrotu fabrykatami importowanymi.

(Strona 2).

PRZYCHÓD.

Nr. Rej.	Data	Dostawca lub zakład monopolowy	Cygara	Papierosy	Tytonie	Wartość ogólna	
			sztuk	sztuk	klg.	Zł.	gr.

ROZCHÓD.

Nr. Rej.	Data	Odbiorca lub odbier. zakładu monopolowego	Cygara	Papierosy	Tytonie	Wartość ogólna	
			sztuk	sztuk	klg.	Zł.	gr.

Wzór Nr. 3 do par. 15, 3.

(Strona 1).

W Y K A Z
obrotu artykułami ekonomicznemi.

(Strona 2).

P R Z Y C H Ó D

Nr. Rej.	L. p.	Data	Otzymano od kogo?	Uwagi	Wartość ogólna	
					Zł.	gr.

(Strona 3).

R O Z C H Ó D

Nr. Rej.	L. p.	Data	Wydano lub wysłano do oddziału (Zakładu)	Uwagi	Wartość ogólna	
					Zł.	gr.

Tłoczono czcionkami Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 22. 32241, 1.IV. 1926 r. 6.500.